

Eikenprocessierups en gezondheid

De eikenprocessierups is de larve van een nachtvlinder die haar eitjes legt in de toppen van vooral eikenbomen. Daar overwintert ze. Eind april, begin mei komen de rupsen uit de eitjes. Na de derde vervelling (ongeveer half mei) krijgen de rupsen hun karakteristieke brandharen. Risico's voor de gezondheid treden vooral op in de periode van half mei tot eind juli, als de eikenprocessierups zijn brandharen bezit. In de periode daarna kunnen lege nesten een bron van verspreiding van brandharen vormen.

Effecten op de huid

Na contact van de brandharen met de huid kunnen zich binnen 8 uur lokale symptomen voordoen, die het gevolg zijn van een heftige irritatie en ontstekingsreactie. Er ontstaat een pijnlijke, rode huiduitslag met hevige jeuk. Het beeld kan sterk variëren; van bultjes of pukkels, tot met vocht gevulde blaasjes, die kunnen gaan ontsteken. Zonder behandeling verdwijnen de klachten binnen twee weken, mits geen herhaald contact optreedt. Bij lichte symptomen is medicatie doorgaans niet nodig. Bij hevige jeuk kunnen antieukmiddelen verlichting geven, zoals een crème op basis van menthol, calendula of aloë vera. Indien de lokale effecten zeer ernstig zijn, kan het voorschrijven van een ontstekingsremmende zalf of een antihistaminicum worden overwogen.

Effecten op de ogen

Als de brandharen in de ogen terecht komen, kunnen zij binnen 1 tot 4 uur een heftige pijnlijke reactie geven van het oog met zwelling, roodheid, jeuk en in sommige gevallen ontstekingen. In zeer zeldzame gevallen komt het voor dat de brandharen, zonder verschijnselen te geven, de diepere slijmvlieslagen van het oog binnendringen en aanleiding geven tot een knobbelvormige ontsteking. De symptomen hiervan kunnen laat manifest worden, waardoor een verband met een mogelijke blootstelling aan de brandharen niet wordt gelegd. Indien de brandharen blijven zitten zullen deze klachten ook aan blijven houden. Om eventuele blindheid te voorkomen, is operatieve verwijdering van deze brandharen noodzakelijk.

Effecten op de bovenste luchtwegen

Na inademing kunnen de brandharen ook een irritatie of ontsteking geven van het slijmvlies van de bovenste luchtwegen. De klachten lijken in eerste instantie op een neusverkoudheid. Tevens kunnen mensen klagen over pijn in de keel en eventueel slikstoornissen rapporteren. In sommige gevallen kan er sprake zijn van kortademigheid. Soms kunnen CARA-achtige verschijnselen of een pseudoallergische bronchitis worden waargenomen. De kans op het ontwikkelen van longoedeem is zeer klein. Bij herhaald contact kan zich een anafylactische reactie ontwikkelen en is verwijzing naar huisarts en/of ziekenhuis noodzakelijk.

Algemene klachten

Behalve lokale klachten kunnen zich ook algemene klachten voordoen zoals koorts, algehele malaise, duizeligheid en braken. Ook is, zeer zeldzaam, kortdurende uitval van zenuwen beschreven.

Meer informatie

www.vwa.nl/eikenprocessierups en www.ggd-nijmegen.nl